

Urretxu-Zumarragako opera baino gehiago, kultur ondasuna batu duen ekimena

GI 631 herri operak Urretxu-Zumarragako 700 lagunen inplikazioa lortu du, eta musikari, antzezle, gidoilari, irudigile, teknikari eta beste ari da lanean, ilusioz.

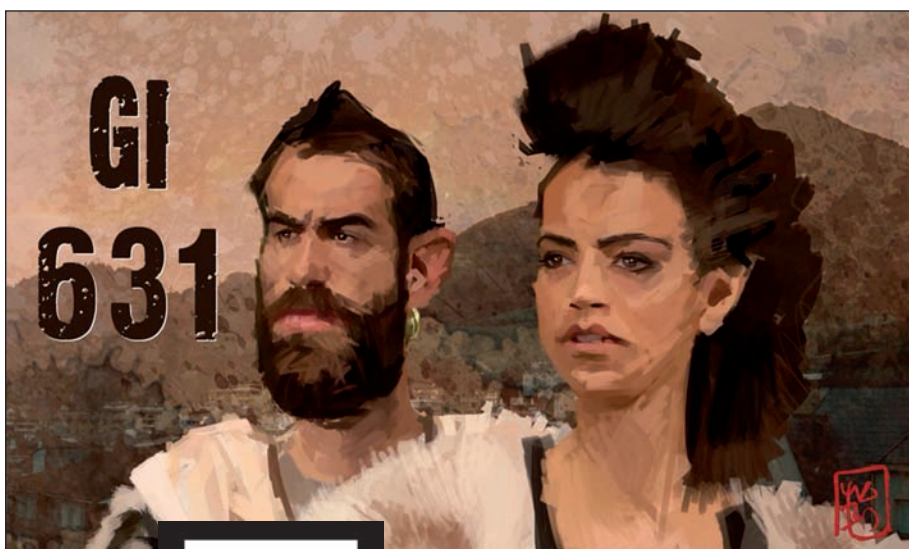
Urretxu-Zumarragako Artea deitu diote proiektuari, kultur ondasuna maila guztietan jasotzea eta bultzatzea duelako helburu. Nazioartean ezaguna den musikaria dute antolatzaile eta gidari: Gorka Hermosa. Indar metaketa honen emaitza egun bakar batez izango da ikusgai, ekainaren 21ean, Gernikako Arbola plazan.

| MYRIAM GARZIA |

URRETXU-ZUMARRAGAKO Artea proiektuak produktu asko biltzen ditu herri operaz gain. Besteak beste, *GI 631* film laburra, Jon Plazaolak idatzitako gidoiaz osatua eta Iñigo SBeltzak zuzendua, eta Edurne Iturbe trikitilariak eta Jon Maiak idatzitako abestia; baita diskoa eta bideoklipa ere. Parte hartu duten sortzaile guztiak bailara-koak dira, eta helburu nagusia bertako ondasun kulturala batzea eta bultzatzea izan da.

Ekainaren 21ean taularatu den herri opera urte osoko lanaren emaitza da. 14 musika pieza biltzen ditu herri operak, zenbait estilokoak, erlijiosoa, Iparragirreraren ondarea, rocka, musika elektronikoa... Musikarien zerrenda amaigabea da. Secundino Esnaola Musika eskolako irakasle eta ikasleak, Herriko Banda eta abesbatza, txalapartariak, txistulariak, trikitilariak, jazz eta soula lantzen duten taldeak, Dj-ak eta rock taldeak ditu tartean. Aniztasuna bermatuta dago, beraz.

Oholtzan Jon Plazaolak idatzitako antzezanak hartuko du protagonismoa. Inguruotan jaiotako bi antzezle profesionalak gorpuztuko dituzte pertsonaia nagusiak, Joseba Apaolazak eta Barbara Rivasek, hain zuzen. Izan ere, kanpoan lanean ari diren sortzaileak berriro herrira erakartzea izan baita proiektu

Josu Marotoren ilustrazioa eta herri operaren logotipoa.

honen beste zutabeetako bat. Gainerako pertsonaiak herriko talde amateurretako antzezleek jokatuko dituzte. 700 lagun guztira proiektuaren alde lanean, nor bere mailan eta neurrian, baina denak musutruk. Herrian, herrikoak, herrirako.

Kultur ondarearen ibilbide luzea

Orain dela urte eta erdi inguru, Gorka Hermosa musikariak kontzertua eskaini zuen sorterrian: "Haren ostean, teknikariekin hizketan ari nintzela, herriko kultur ondasuna gertuagotik sentitzeko beharra azaldu nien. Haiek, berriz, herriko sortzaileak proiektu batera biltzeko ideia zerabilkitela erantzun

zidaten. Herri opera bat egiteko asmoa banuen aspaldian, baina ideia besterik ez zen, ideia zoro xamarra, beharbada. Komentatu egin nien, erdi txantxetan, haiek serio hartu ordea, eta handik gutxira horren ardura har nezala proposatu zidaten. Lan izugarria izan da, baina egia esan, oso pozik nauka emaitzak, bertako sortzaileak aurkitu ditut bidean, eta oso gauza interesgarriak egiten dituzte”.

Herriko kultur eragileak elkarrekin lanean jartzea du helburu operak. Gorka Hermosak argi du kultur ondasunari balioa ematea dela garrantzitsua finean: “Gure kulturaren historia kontatu nahi dugu”. Ondasunaz ari direnean, estilo guztiak hartzen dituzte kontuan, klasikoa, herri musika edo rocka izan. Bestalde, arte diziplina ugaritako sortzaileek ere parte hartu dute, eszenografia, argiztapena, jantziak, gidoia eta gainerakoa prest izateko. “Denok batera gaude ikuskizunean, bakoitza bere neurrian”, Hermosaren hitzetan.

CDa grabatu dute dagoeneko, eta entzungai dago plataforma digitaletan. Herri operaren abesti ofiziala, berorren hiru bertsio eta *Azken Borroka dance* abestiak bildu ditu CDak. Herri operaren ereserkitzat hartu dutena, *Baina bihotzak dio* abestia, Edurne Iturbe trikitilariak konposatu du eta hitza Jon Maia bertsolariarena da. “Maia sortzez inguruotakoa da. Ilusio ikaragarria egin zion eskaerak”.

Fikzioa ala errealtate hurbila?

Agerraldiko hari narratiboa idaztea Jon Plazaolari egokitu zitzaion. *GI 631* antzezlanaren istorioa futurista da, 2383. urtean kokatua. Etorkizun postnuklearrean, mundu suntsitua Nazio Handia izeneko erakundeak kontrolatzen du. Pentsamendu eta kultura

Herri operaren aurkezpena. Zelai Arizti aretoa mukuritu bete zen.

uniformea ezarrita, tokian tokiko nortasunaren ezaugarriak galdu dira. Egun batean, *GI-631* eremuko erresistentziako bi kidek Irimo mendiko gurutzea aurkituko dute, eta aurkikuntza abiapuntutzat hartuta, bidaia egingo dute denboran atzera. Bi herrietako kultura berreskuratu eta etorkizunera bueltatzea dute helburua, *GI-631* berriz ere Urretxu-Zumarraga izan dadin. Baina 027 Nazio Handiko Agentea izango dute atzetik, plana galarazteko asmoan.

GI 631 izenak ere badu bere arrazoiak: “Etorkizunean kokatutako istorioa denez, gure herriei zenbakiz eta hizkiz osatutako izena jarri nahi genien, eta bat-batean hortxe aurkitu genuen izena, Urretxutik Azkoitiara dihoan errepidean”, dio Plazaolak.

Hiru pertsonaia nagusi ditu antzezlanak: 027 Agentea (Joseba Apaolaza), 315 (Barbara Rivas) eta 281 (Jon Plazaola). Horiez gain, beste bi aktore ere izango dira, trama txiki paralelo batean: 631 (Ines Benitez) eta 010 (Edu Aparecido). Iparragirrerena, berriz, Juanlu Eskuderok egingo du. Iñigo SBeltzak zuzendutako film laburrean ere aritu dira antzezleok, denak bolondres.

Herritik herrirako egiten den ekimena da herri opera, eta honek grina piztu die Urretxu eta Zumarragako biztanleei. “Herriko taberna denetako oholtzak ezagutu ditut baina hau besterik da. Herri Opera izeneko munstro zoragarri honen atzean 700 inguru lagun ari gara buru-belarri, pentsa zein dimentsiotan ari garen”, jarraitu du idazleak.

Irudi gaurkotuak

GI 631 film laburrak emango dio hasiera eta amaiera herri operari. Irudiak sortzen Vanessa Blázquez argazkilaria aritu da: “Nire burua amateurtzat daukat, eta beraz, Gorka Hermosa, Josemari Alemán, Jon Maia, Joseba Apaolaza eta halako mailako artistekin lan egitea zoragarria da. Izugarri ari gara ikasten. Talde lana zaila da, eta nork bere egoa alde batera utzi behar du”.

Vanessa Blázquezen aburuz, “700 pertsona elkartzeko eta hainbeste artisten lana batzeko, 3 ezaugarri antzeman ditut: umiltasuna, errespetua eta elkarlana. Hori, norberari dagokionez. Ikuskizunaz ari bagara, hasteko eta behin, istorio on bat behar da. Lehenengo, jendea ez aspertzeko, eta bigarrenik, osotasunari zentzua emateko. Azkenik, parte-hartzaileentzat erakarri izan dadin”.

Blázquezek herriko beste argazkilaria batzurekin jardun du. “Herriko argazkilariek musika emanaldietan jokatu dugu gure rola.

musikariek jotzen duten bitartean, atzealdean gure irudiak proiektatuko baitira. Gure lana gaika banatu dugu: paisaiak, arte erlijioso eta zibila, eskultura erlijioso eta zibila, arkitekturea... Zerrenda itxi horretan bakoitzak bere ikuspuntutik egin ditu argazkiak. Ikusgarria da eraikin bakar bat zenbat eratan aurkez daitekeen. Niri zirrara egiten didan lekua Antio da. Badu zer edo zer berezia, beharbada paisaia: Aizkorri eta Aralar mendikateak, Irimo aurrean... Egusentian eta ilunabarretan argi magikoa dago eta argazkiak ateratzeko gustukoen dudatan txokoa da. Gainera, aipatzekoa da Paco Vierbücher argazkilariaren parte-hartzea, bere argazki zaharren artxiboa, hori bai altxorra! Berak eta batez ere bere aitak XX. mendeko historia kontatzen digute argazkiaren bidez. Eskertzekoa da argazki horiek herri operari utzi izana”.

VANESSA BLÁZQUEZ

Musikari egun batez

Secundino Esnaola Musika Eskolako ikasleek eta irakasleek ere parte hartuko dute. Atal klasikoa onduko dute, Herriko musika banda eta abesbatzarekin batera. Jon Goenagak (piano eta lengoaia musikaleko irakaslea), Edurne Iturbek (trikitixa irakaslea) eta Edorta De Pedrok (Big Bandaren arduraduna), operan aurkeztuko diren obren konponketak egin dituzte. Edurne Iturbek, gainera, musika jarri dio operako ereserkiari.

Grabatzerakoan, bestalde, 48 haurren ahotsak hartu dira kontuan. Eskolako zuzendari Josune Agirrek dioenez, “motibagarria izan da haien zat, estreinakoz estudio-
ra heldu baitira”. 10 urtetik gorako ikasleek

Gorka Hermosa
musikariak eraman
du proiektuaren
ardura.

esku hartu dute, eta haien irakasleek. 25-30 pertsona inguru izango dira gutxi gorabehera, operan. Bestalde, eskola honetako irakasle askok dihardute antolaketan, zuzenean edo zeharka.

Hamalau obra joko dira operan, Josune Agirrek dioskunez. “Esperientzia aipagarria da, dudarik gabe, horrelako muntaketa bateko parte izatea. Nork bere lana erakusteko aukera ezin hobea da eta jendaurrean jotzea zer nolakoa den jakiteko aukera emango die. Urduritasuna kontrolatzen ikasteko era oso egokia da, eta musikariaren bizitzan pasa beharreko abagune oso positiboa”.

Baina musika klasikoak ez ezik, bestelako musikak ere izango du tokirik. Aitor Aranguren edo Dj Kiztek esate batera, *Baina bihotzak dio* abestiaren remix-a egin du CDra eta, eta operan ere parte hartuko du: “Poz handiz, orain arte egin

dudana gainditzeko aukera eman baitit. Izan ere, horrelako proiektu batean parte hartzen dudana lehenengo aldia izan da. Beste musika moldeetatik datozen pertsonekin elkarlanean aritzea berria izan da niretzat, eta, bestalde, ez dut inoiz trikitixaren soinuarekin abestirik egin. Horregatik, erronka izan da; gustura hartutakoa”. Aitorren erreperitorioak, batik bat, musika elektronikoa du oinarria; Deep-Tech eta Dub-Techno azpigereneroetan kokatzen dira, oro har, bere abestiak. *Baina bihotzak dio* abestian trikitixaren melodia eta bere soinuak fusio-natu ditu remixean. Zuzenekoan, *Azken Borroka dance* abestia sartuko du. ■

Babeslea: Urretxu - Zumarragako udalak

Sustraietara bidaia. Urola Garaia.

Santa Barbara
Urretxu
Atxepetxea, natur parkea, jatetxea...

Antio
Zumarraga
Ermita, interpretazio zentroa, jatetxea...